

Començar, paraula clau del projecte Junts. Millorar, paraula clau del projecte Xerrem

Aquest article pretén mostrar quines són les principals vies de creixement dels projectes Junts i Xerrem de la CAL, després d'aquests primers anys d'implantació, atès que els seus objectius —iniciació a la llengua catalana oral, constitució d'entorns de relació social i introducció en la cultura i usos de Catalunya— poden ser assolits en àmbits diversos i respondre a necessitats vàries.

Començar junts a parlar

El projecte Junts, en la pràctica, ha resultat ser una proposta idònia per promoure el català entre persones per a les quals els verbs començar, arrelar, introduir-se i accedir són formulats en futur pròxim i indispensable. Persones per a les quals, atesa la vinculació incipient que tenen amb l'entorn, la fragilitat dels béns i dels recursos de què disposen o la variabilitat de les condicions en què viuen, el coneixement inicial de la llengua catalana és, sens dubte, un element essencial d'inclusió i d'oportunitats; d'inclusió al país i la gent, i d'oportunitats d'accés laboral i de compartició veïnal. Per al projecte Junts, *començar* constitueix, doncs, tant l'objectiu lingüístic dels que condueixen els grups com la força que mou els que hi assisteixen: oferim començar a compartir una mateixa llengua, la pròpia del país, amb voluntat d'impulsar, així, l'obtenció plena de les altres condicions de ciutadans.

Vet aquí els àmbits i les necessitats més rellevants on el projecte Junts comença a donar resposta i s'estén.

Necessitat d'obtenir la condició de ciutadans de ple dret

El projecte Junts escau en entitats i organitzacions que atenen persones nouvingudes i treballen per la regularització jurídica, la competència instrumental bàsica i l'accessibilitat als béns i recursos a què tot ciutadà té dret. Si bé és cert que la certificació d'assistència als grups Junts no és vàlida com a document acreditatiu d'un nivell bàsic de català amb vistes a l'informe positiu d'arrelament —requisit necessari per a l'obtenció de la residència temporal—, no és menys veritat que la competència bàsica expressiva de què dota el projecte facilita l'obtenció d'aquest informe pel que fa al català, gràcies a la conversa preceptiva que es duu a terme per avaluar-la. Aquestes raons, sumades a la voluntat de conèixer la llengua del país que els acull, porten moltes persones nouvingudes a participar dels grups Junts establerts dins les seues d'entitats d'acollida, formació, assessorament o mediació de persones nouvingudes.

El grup gestor dels projectes Junts i Xerrem de la CAL treballa per a la creació i el manteniment de grups en aquest àmbit social i per això participa en coordinadores municipals d'entitats d'acollida i assisteix activament a jornades, esdeveniments, seminaris o taules vinculades amb la immigració.

Necessitat de formar part de la comunitat educativa

Moltes escoles de Catalunya tenen alumnes que pertanyen a famílies oriündes de països amb llengües i cultures distants de les nostres, circumstància que molt sovint dificulta la comunicació àgil i efectiva entre pares i mares i la direcció i el professorat dels centres, una comunicació absolutament necessària per al seguiment i l'impuls formatiu dels infants. Molt sovint, també, hi ha pares o mares d'aquests escolars que tenen una vinculació social feble, molt incipient, i als quals els resulta costós introduir-se en iniciatives que es duguin a terme més enllà de l'entorn físic de l'escola on han experimentat la primera comunicació efectiva, afectiva i duradora. Aquestes circumstàncies fan del projecte Junts una eina idònia per ajudar a la introducció, mitjançant la iniciació al català parlat, en la comunitat educativa catalana de persones nouvingudes que tenen fills en edat escolar i per als quals han fet i fan múltiples sacrificis.

Aquesta idoneïtat es fa palesa amb l'augment actual de sol·licituds de creació de grups Junts per part de direccions d'escola, d'AMPA, de serveis educatius municipals i fins i tot del Departament d'Ensenyament, en la secció d'Escola i Família, o de la Direcció General per a la Immigració.

Necessitat d'accedir a una feina digna

El coneixement i la capacitat de parlar català comporta, per a les persones que són en recerca de feina, un augment de les possibilitats de trobar-ne. Una primera condició és la de comprendre la gent que el parla, requisit indispensable en aquelles feines que inclouen l'atenció al públic, com ara la restauració, la vigilància, l'atenció

domiciliària, etc. És una condició indispensable, però insuficient, ja que cal que aquestes persones gaudeixin també de l'habilitat de parlar i comunicar-se amb competència suficient en català. El projecte Junts serveix per començar, tant en la comprensió dels interlocutors socials que parlen català com en la capacitat d'expressar-s'hi acomplint les funcions més bàsiques i usuals de les converses mitjanament formals.

La CAL es posa en contacte amb entitats, fundacions i organitzacions que tenen per objectiu preparar persones amb risc d'exclusió social per tal que estiguin en condicions de recerca efectiva de feina.

Millorar xerrant en català

El projecte Xerrem ja porta set anys donant suport a persones que volen avançar en l'adquisició del català parlat. Ni als voluntaris ni als aprenents se'ls acaben els temes de conversa sobre la vida quotidiana, tan comuna i tan diferent entre els que conversen. Així, doncs, aquest *xerremes* fa realitat inesgotable setmana rere setmana: la gent que ve al Xerrem no para de parlar...

Les reflexions sobre l'experiència diària, recollides en diverses valoracions del projecte, en porten en l'actualitat a mirar de millorar alguns aspectes. Concretament, l'equip gestor voldria trobar la manera de temporalitzar l'assistència i d'incrementar la capacitat auto avaluadora dels xerraires.

Temporalitzar l'assistència

Fins ara, quan un nou xerraire s'incorporava a un grup de conversa rebia el missatge implícit d'una participació sense limitació temporal: 'com més vinguis, més aprendràs, perquè hauràs parlat més i t'hauràs enriquit de més bagatge, correcció i genuïnitat catalanes'. Tot i que això és ben cert, aquest missatge no inclou la crida a la reflexió personal sobre els avenços fets o no assolits en un temps determinat, com la que sorgiria d'aquest altre: 'vés mirant en què et convé millorar i esforça't a superar les mancances, una per una, per anar avançant; és molt possible que en un parell d'anys notis una diferència important que avalu els esforços fets'. Creiem que proposar un camí i un calendari per seguir-lo incrementarà el rendiment dels grups.

Incrementar la capacitat auto avaluadora

Els xerraires no solament haurien de tenir prou temes per parlar, organitzats en preguntes que atenen diferents graus de complexitat. També els convindria saber en què han de millorar i com fer-ho per aconseguir-ho. Per això s'està preparant un opuscle per lliurar a cada nou xerraire que inclourà, a més d'una carta de salutació i una relació de recursos d'aprenentatge, una doble llista de qüestions de llengua —punts bàsics i aspectes més complexos— sobre les quals haurà de decidir si les sap usar, si necessita millorar-ne el domini o si les desconeix. Cada qüestió tindrà una explicació funcional i uns exemples per veure-la realitzada correctament. Així, el xerraire o la xerraire que comença, podrà centrar-se en algun d'aquests punts i amb la col·laboració dels guies, millorar i saber en què millora.

Les implementacions esmentades del projecte Junts i les millores en avaluació del projecte Xerrem no es poden dur a terme sense un treball constant i sovint invisible. Des d'aquí fem un a crida a gent proactiva que vulgui incorporar-se a l'equip que va fent rutllar aquests projectes tan engrescadors i tan necessaris per a l'increment de l'ús social del català.